

Bruselj, 4. oktober 2024
(OR. en)

13994/24

ENER 474
COMPET 981
CLIMA 332

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Razlike v veleprodajnih cenah električne energije – izmenjava mnenj

V prilogi vam pošiljamo informativno predstavitev o razlikah v veleprodajnih cenah električne energije, ki jo je predsedstvo pripravilo za sejo Sveta PTE (energija) 15. oktobra 2024.

Razlike v veleprodajnih cenah električne energije**Ozadje in pregled**

V zadnjih mesecih so se regije srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope soočale z visokimi cenami električne energije, pri čemer so te v času konic močno narasle, zlasti zvečer. Cene so julija in avgusta 2024 v nekaterih primerih presegle 400 EUR/MWh in nesorazmerno vplivale na regijo jugovzhodne Evrope, kar je ustvarilo močan pritisk na gospodarstvo in konkurenčnost v tej regiji.

Države članice v tej regiji so bile še posebej prizadete, zaradi česar se zdaj spopadajo s težavami na področju konkurenčnosti in zato pozivajo k usklajenemu ukrepanju EU za stabilizacijo cen in izboljšanje energetske varnosti v regiji.

Komisija v tesnem sodelovanju z zadevnimi državami članicami preučuje možne vzroke in dejavnike, ki bi lahko privedli do teh razmer, na primer veliko povpraševanje po električni energiji med vročinskim valom ali vzdrževalna dela na prenosnem omrežju in v več elektrarnah. Neustrezna čezmejna infrastruktura ovira tudi učinkovito razdeljevanje električne energije med nekaterimi regijami, zlasti v obdobjih največjega povpraševanja, kar povečuje cene in povzroča neučinkovitost trga. Poleg tega regija jugovzhodne Evrope ni v celoti vključena v širši trg električne energije v EU, kar lahko povzroči tudi znatne razlike v cenah in ovira nemoten prenos presežne energije z drugih območij.

Hkrati se regija sooča z izzivi, povezanimi z upravljanjem nestalnih obnovljivih virov energije zaradi nezadostne razpoložljivosti shranjevanja ali drugih prožnih rešitev. Na primer – nekatere države članice so zaradi zmanjšane količine električne energije iz hidroelektrarn kot posledice suše bolj odvisne od elektrarn na premog in plinskih elektrarn, zaradi česar pa se stroški povečujejo.

Dvigi cen na veleprodajnem trgu električne energije, zlasti v srednji in jugovzhodni Evropi, so pokazatelj, da je treba razmisliti o ciljno usmerjenih ukrepih, ki lahko učinkovito prispevajo h krepitvi trga z električno energijo, energetske varnosti in stabilnosti v regiji, pa tudi na splošno v Uniji.

Potrebni ukrepi

Za reševanje navedenih izzivov, zagotovitev pravilnega delovanja trga po vsej EU, boljše upravljanje nestalnih obnovljivih virov energije in učinkovitejše usklajevanje ponudbe s povpraševanjem so potrebne znatne naložbe v medsebojne povezave in prožnost (odziv na povpraševanje, zmogljivost skladiščenja itd.), ki presegajo nadaljnje naložbe v infrastrukturo, hkrati pa omogočajo ciljno usmerjene prilagoditve in solidarnostne mehanizme za podporo državam članicam. Hkrati bodo morda potrebni kratkoročni ukrepi, da se preprečijo obdobja visokih cen v času zime. Pomembno je zagotoviti, da se pri odločanju na nacionalni ravni upoštevajo tudi širši regionalni učinki. Okrepljeno usklajevanje med operaterji prenosnih sistemov in usklajeno načrtovanje infrastrukture sta ključna, da se izkoristi ves potencial regije in da se cene stabilizirajo.

Usmerjevalna vprašanja za razpravo

1. Katere dodatne ukrepe bi lahko sprejeli za povečanje fizičnih čezmejnih zmogljivosti, da bi izboljšali trgovanje med različnimi regijami Evropske unije?
2. Ali je treba okrepiti usklajevanje, da bi se pri odločitvah na ravni države upošteval širši regionalni učinek teh odločitev?
3. Katere kratkoročne in dolgoročne ukrepe bi bilo treba sprejeti v regiji in na notranjem energetskega trgu na splošno za lažjo uvedbo prožnosti, boljše učinkovitost čezmejnih pretokov ter večjo preglednost in dostopnost podatkov o električni energiji?